

svoje nesrečno delo. Če so Nemci dobili prej 150 občin, da so odrekle državi pomoč v prenesenem delokrogu, našli bodo jih lahko Čehi več tisoč. Družabno občevanje z uradniki in častniki, ki ne soglašajo s Čehi, bodo ustavili, državnemu društvu Rudečega križa bodo odrekli vsako podporo, državnih poslopij občine ne bodo zidale, Čehom nasprotnim uradnikom in častnikom ne bodo dajali stanovanj ter jim odrekli vsako pomoč, občine ne bodo več pobirale davkov, ne bodo sprejele nobenega nemškega dopisa ne od uradov ne od drugod. Ako vse to ne bo pomagalo, še vedó Čehi za druga sredstva, o katerih pa še molčijo. Odpor Čehov proti vladi je dobro organiziran. V Pragi je glavni odporni odbor, v vsakem okraju so pododbori. Vidi se, da Čehi niso strahopetneži in naša želja je samo, da bi se Slovenci od njih učili.

Štajarski Nemci.

Skoro ne preteče dan, da bi ne imeli prilike poročati o kakem novem pojavu zagrizene nestrpnosti štajarskih Nemcev nasproti Slovincem. V državnem zboru so se vršile volitve v delegacije. V vsaki deželi, kjer prebiva več narodov, ponudi večina manjšini prostor v delegacijah. To bi morali storiti tudi štajarski Nemci. Prepustiti bi nam morali vsaj eno leto delegatsko, drugo leto namestniško mesto, ker tudi štajarski Slovenci morajo plačevati skupne davke. Toda tega še dosedaj nikdar nisostorili in tudi letos ne. In vendar bo se letos samo za vojaštvo tirjalo okoli 40 milijonov novega davka, a štajarski Slovenci niti govoriti ne bomo mogli, ampak molčati bomo morali in plačati. Nerazumljivo, kako morejo še nekateri Slovenci vedno podpirati po Spodnjem Štajarju nemška prizadevanja. Zasljepljenost!

Vojska v Južni Afriki.

Buri so obkolili vsa mesta, v kojih se nahajajo večje angleške posadke tako na pr. Makefing, Ladysmith, Kimberley in druge. Pri mestu Dundee so premagali Buri Angleže ter vzeli mesto. Najnovejša poročila pravijo, da je tudi Makefing izgubljen za Angleže, kajti vsled obstreljevanja je začelo mesto goreti. Buri hočejo tako dolgo oblegati mesta, da se jim udajo bodisi prostovoljno ali pa prisiljena z gladom.

Dopisi.

Iz Frama. (Vinogradske reči.) Trgatev smo letos lahko in hitro dovršili, kajti bila je pičla in slaba. Najstarejši ljudje se komaj takega branja spominjajo ter pravijo, da l. 1850 je bilo tako slabo. Na dveh oralih se je komaj nabral eden polovnjak slabe tekočine. Le trije vinogradi so dali nekoliko boljšo trgatev, bojda zaradi žvepljanja; eden pa tudi brez žvepljanja.

Zaradi žvepljanja se nismo na čistem; kmet še vedno z glavo majoc govori: «To ne bo nič pomagalo». Letos so trije gospodi svoje grozdje žvepljali; pisatelj je hodil gledat nalašč ter našel prav dobro ohranjeno grozdje. Eden gospod R. je celo devetkrat žvepljal. Neki posestnik pa ni nič žvepljal, pa je imel najzdravejše grozdje; in njegova gorica je na polnoč obrnjena. Zato je morebiti prav resnično, da ima gospa luna veliko moč in upliv na plesnivec, kakor nekateri posestniki trdijo; ali pa je moko vreme plesnivec zakrivilo. Ako pa bočemo uspeh žvepljanja imeti, nas strokovnjaki učijo, da moramo že pred cvetom štupati, in to delo večkrat ponoviti, ako dež žveplo opere; da se mora žvepljati v lepem, mirnem, solnčnem vremenu; ako ti danes dež opere žveplo, moraš jutri ali v bližnjem ugodnem vremenu zopet žvepljati. Vendar pa ne smeš žvepla predebelo nasipati, da se grozdčki ne osmodijo. Zautane rozge porezi, da grozdje zadosti zraka dobi. Zato bomo morali trse v rajde ali vrste spravljati ali saditi, da veter in solnce lažje

do posameznih trsov pride, seveda, pa tudi toča. Črnina je zdržala, pa je nimamo.

Tudi bodoče leto nam malo obeta, ker rozge so poškodovane, palež črni jih je požgal. Rozge so do vrha vse progaste. Mislili smo, da je to zakrivila skropitva ob solncu, pa brž ne bo, ker tudi pred solncem poskropljeni trsi kažejo tako bolezen. Zato ne bomo imeli grobanja. Ker požgane rozge bi v zemlji strohnele, oke pa bi ne pognale. Rozati bomo morali na reznike, brez locnov, ker rozge so slabo dozorele, in zima jih bo umorila. Nekateri gospodarji dajo opaljene rozge umivati z nekoj tekočino, ter pravijo, da dosežejo dober uspeh. Tudi prerani mraz je 9., 10. oktobra nizkim goricam močno škodoval, je listje osmodil, in še menda oke umoril.

Brajde so se letos najbolj skazale. Nekateri maloposestniki so nabrali 2—3 polovnjake, ko jih drugi v velikih goricah dobili niso. Brajde malo truda stanejo; da jim postaviš sohe in rante, da jih obrežeš, povežeš in pa obereš. Prostora za brajde ima sleherni posestnik obilno; vsako tretje leto pa moraš trsek zagnojiti, potem si boš jesen prepeval:

Tam gori za hramom
en trsek stoji,
je z grozdem obložen,
da komaj drži!

Iz Dunaja. (Za ponesrečence po uimah) je stavil državni poslanec g. Jožef Žičkar sledeči nujni predlog: »V teku leta 1899 je naredila toča v političnih okrajih Brežice in Slov. Gradec veliko škodo. V brežiškem davkarskem okraju znaša škoda po uradni cenitvi 20.980 gld., v kozjanskem okraju 59.712 gld. in v sevniškem okraju 133.941 gld. Vsled te nezgode vlada v mnogih občinah veliko pomanjkanje. Podpisani stavijo vsled tega naslednji predlog: Visoka zbornica naj sklene: Pozivljamo visoko c. kr. vlado, da ukrene vse potrebno v pomoč ponesrečencem.« Dunaj, dne 17. okt. 1899. Žičkar, Berks, Robič, dr. Gregorec, Povše itd.

Od Sotle. (Za uravnavo Sotle) so se potegnili tudi naši poslanci v državnem zboru. Gosp. J. Žičkar je stavil sledeči nujni predlog: »Štaj. deželni zbor je dné 28. aprila 1899 sklenil: Deželnemu odboru se nalaga, da poižveduje, v koliko je uravnavo Sotle po rogačkem, šmarskem, kozjanskem, brežiškem okraju potrebna in mogoča, da se posvetuje s hrvatsko vlado, ali smatra uravnavo Sotle potrebno in v koliko hoče pri delu pomagati in da se obrne do visoke c. kr. vlade za pomoč. Deželni odbor naj o uspehih svejega poižvedovanja v bodočem zasedanju poroča, oziroma naj stavi potrebne predloge.

Obravnave deželnega zbora o tej stvari dokazujejo, da je škoda, koja povzročuje vsako leto Sotla in njeni pritoki, velikanska. Tudi v letošnjem letu so bili zopet premnogi posestniki ob Sotli občutno oškodovani.

Podpisani vsled tega nujno predlagajo: Visoka zbornica naj sklene: Pozivljamo vis. c. kr. vlado, naj stori takoj potrebne korake, da se bržkobrž uravna tok Sotle in njenih pritokov v smislu sklepov deželnega zbora štajarskega.« Dunaj, dné 18. okt. 1899. Žičkar, Berks, Gregorec, Robič itd.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Mil. knez in škof) se odpeljajo prihodnji teden na Dunaj k škofovskemu zborovanju, ki se začne dne 7. novembra.

(Imenovanje.) Č. g. Ivan Vreže, veroučitelj na mariborskem učiteljsišču, je imenovan udom izpraševalne komisije za učiteljsko usposobljenost.

(Iz vojaških krogov.) Stotnikom prvega razreda je imenovan gosp. Martin Žunkovič, učitelj na kadetni šoli v Mariboru. Nadporočnikom je imenovan g. Bogumil Žitek, pri 4. pionirskem bataljonu v Ptujju.

(Za slovensko mladino.) Za mladinsko slovstvo velezaslužen gosp. Anton Kosi, učitelj v Središču, je izdal ravnokar že VIII. zvezek Zabavne knjižice za slovensko mladino. Vsebina zvezka je zanimiva, duh, v katerem je knjižica urejena, vse hvalevreden, zato opozarjamo prijatelje mladine z veseljem na ta zvezek, da ga omislijo sebi in mladini.

(Za železničarske uslužbence.) Železniški minister je obljubil, da se železničarskim uradnikom in uslužbencem zboljšajo plače letos s 1. novembrom. Za to zboljšanje plač imata največ zaslug krščansko-socialna poslanca Tuzel in dr. Krek. A kaj storijo mokrski poslanci za delavce? Nič, samo kričijo.

(Nesreča.) V sredo dne 18. okt. se je v Preradu fare Sv. Marijete niže Ptujja požgala 6letna deklica J. Korpar. Pasli ste s starejšo sestrico krave ter kurili ogenj. Starejša deklica gre, da zavrne krave, med tem pa pride mlajša preblizu ognja in obleka se ji vneme. Skočila je sicer v neko mlako, a prepozno, že drugi dan je vsled opeklin revica umrla.

(Novi štajarski namestnik.) V državnoborskih krogih se govori, da pride tržaški namestnik grof Goess (v Gradec kot namestnik. V Trst pa nameravajo poslati barona Dipaulija, ker bi se ga radi iznebili iz državnega zbora, kjer ima velik upliv. O grofu Goessu se govori, da ga usposoblja za namestniški posel bolj njegovo grofovstvo nego njegove zmožnosti. V Trstu je plesal po taktu laških uradnikov in je bil vsled tega pri Slovincih skrajno nepriljubljen.

(Umrl.) V Št. Juriju ob južni železnici je umrl dne 25. t. m. gosp. Ivan Šuklje, c. kr. poštar in posestnik, oče znanega narodnega zdravnika dr. Hinka Šukljeta v Celju. — V Št. Petru v Medvedovem selu je umrl bivši ondetni učitelj gsp. Anton Kristan v starosti 71 let.

(Naenkrat znajo slovenski.) Celjski trgovec z železnino Joh. Radakovits je hud Nemec, kateremu slovensčina nikakor ne diši. Pač pa mu diše slovenski groši. Ker so se v zadnjem času začeli slovenski trgovci gibati ter premišljevat, ali bi se nadalje jemali železo pri naših narodnih nasprotnikih, Radakovits ni bil len ter dal hitro tiskati samoslovenske dopisnice, s katerimi naznanja slovenskim trgovcem prihod svojega agenta. Toda slovenski trgovci vkljub tem dopisnicam še nadalje premišljejejo, kako bi se izvili nemskim trgovcem. In prav je tako!

(Popačenost mladine na celjski nemški gimnaziji.) O tej stvari smo dobili naslednje pojasnilo: Sorodniki pokojnega dr. Janežiča so pri grobu izročili nekatere vence s trakovi učenkam šolskih sester, da jih ne-sejo domov. Na potu proti domu, ne na pokopališču, potegne, kolikor se je dosedaj doglalo, splošno znan razposajen fant prvega gimnazijskega razreda za slovenski trak tako, da pade venec in trak deklici iz rok in ga pobere č. šolska sestra. Potem fant zbeži. Nekateri drugi fanti (eden ali dva) so še klical: Abzug Windische! Trak torej ni raztrgan, venec tudi ne, in se ni nič vplenilo. Venec je daroval Sokol in ne Čitalnica.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jožef Kardinar, veroučitelj na samostojnih slovenskih gimnazijskih razredih v Celju, je nameščen kot veroučitelj na višji gimnaziji v Celju. Na samostojne slovenske gimnazijske razrede pride č. g. A. Cestnik, dosedaj mestni kapelan v Brezicah. Za Brežice je nastavljen č. g. Franc Lom, dosedaj v začasnem pokoju.

(Iz Frama) nam pišejo; Dne 26. okt. je pobrala nemila smrt g. Andreja Vehovarja, bivšega kmeta na Slivnici, ki je zadnji čas živel v Framu pri svojih goricah. Pokojnik je bil dober kristijan, pa tudi zvest Slovenec, ki je pri vseh volitvah stal neprestrašeno na narodni strani. V svoji dolgotrajni boleznii je opetovano sprejel svete zakramente. Njegovo truplo je na Slivnici prepeljano. N. p. v. m.!

(Iz šole.) Nadučitelji so postali gg.: pri Sv. Antonu pri Sevnici Jurij Avgustinčič, učitelj v Dobju, pri Sv. Petru v Medvedovem

selu Alojz Strmšek, učitelj-voditelj ravnotam, v Podgorju pri Slovenjem Gradcu Matija Šmid, učitelj-voditelj ravnotam. Učiteljem-voditeljem pri Sv. Nikolaju pri Slov. Gradcu je imenovan Štefan Rataj, učitelj v Slivnici pri Celju. Podučitelj na nemški šoli v Konjicah je postal g. Alojz Weixler, dosedaj podučitelj v Sv. Ožbaltu ob Dravi. V Sv. Ožbalt ob Dravi pride gdč. Ostermann, podučitelj v Ljutomeru je postal g. Franc Zacherl, učitelj v Cezanjevcih, v Šoštanjju g. Jakob Vrečko, dosedaj v Preborju, pri Sv. Juriju ob juž. žel. g. Karol Kveder, dosedaj v Račah, v Studenicah gsp. Jožef Kokol, dosedaj v Poljčanah, pri Sv. Juriju ob Pesnici gdč. Marija Kralj, v Polskavi gdč. Kristina Bregant, dosedaj pri Sv. Benediktu v Slov. goricah. Učiteljica ročnih del v Rušah in Selnici je postala gospica Ela Gorišek.

(Iz Celja.) Včeraj se je igrala v celjskem Narodnem domu žaloigra »Mlinar in njegova hči.« Gledališčna dvorana je bila polna občinstva iz mesta in okolice. Igralci so dobro umevali svoje vloge. Posebno izborna je bilo igranje ljubeznive mlinarjeve hčeri (gdč. Baševa) in mlinarja (g. Perdana.) Ako bo nam prostor dopuščal, prinesemo v prihodnji številki obširnejše poročilo o tej predstavi.

(Za slovenske sadjarje.) Sadjarjem je treba nekatera dela že tudi pred zimo izvršiti. Predvsem se mora vsako mlado drevo povezati, da ga v pozimskem času viharji ne omajajo ali še celo polomijo. Drugo delo je to, da se njegovo deblo pred poškodbo po zajcih zavaruje. Tretje delo je, da se vsaj en meter na okolo debela zemlja prekoplje ali prelopati, ter da se tako napravljeno drevesno šipo čez zimo neporavnano pusti.

(Ormož.) Pri občnem zboru novega okrajnega zastopa so bili včeraj v okrajni šolski svet blizu enoglasno izvoljeni č. gosp. župnik Ivan Bohanec, g. Ivan Kočevar, g. dr. Oroslov Kristan, g. dr. Ivan Omulec in g. Makso Robič.

(Sv. Lenart v Slov. goricah.) V okrajni šolski svet šentlenartski so izvoljeni č. g. Franc Zmazek, župnik pri Sv. Benediktu v Slov. gor., g. Franc Wella, načelnik okrajnega zastopa pri Sv. Lenartu, g. Anton Vogrin, načelnikov namestnik, g. Matija Šuman, veleposestnik Zamarkovi, Jakob Klinar, posestnik in župan v Smolincih; cerkveni zastopnik je vlč. g. dekan Josip Jurčič, šolski zastopnik pa šentlenartski »nemški« nadučitelj.

(Družba sv. Mohorja.) Z razpošiljanjem družbenih knjig se je začelo dne 30. oktobra. Knjige se bodo letos razpošiljale po ti-le vrsti: Najprej jih dobi krška škofija, potem razni kraji, sekovska, zagrebška in druge škofije, Afričani in Američani, na to lavantinska, ljubljanska, tržaška in goriška škofija. Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo »aviso«, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje. One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prostora, katerega nam itak primanjkuje na vse strani. Odbor se bo po svojih močeh potrudil, da udje knjige dobé čim preje v roke. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljujte jih ter v nemajste v srcih njihovih ljubezen do Boga in domovine! Odbor.

(Sv. Anton v Slov. gor.) C. kr. poštarjem na novo ustanovljeni pošti pri Sv. Antonu v Slov. goricah je imenovan gospod Jakob Šegula, c. kr. poštni in brzajavni upravitelj pri Sv. Andražu v Slov. gor. Nova pošta se bo imenovala Kirchberg. Ali je tudi slovensko ime Cerkvenjak zraven, ne vemo. Sploh pa je celo ime jako nerodno, se malo rabi in je izven antonske župnije nepoznano.

(Dva celjska pretepača zopet na gorkem.) Napadalec na učitelja Gostinčarja trgovski potovalec Pollanetz in sodni sluga Horvatek sta radi svojih slavnih činov proti Slovencem prišla ob kruh. »Südmarka« je sedaj Pollancu preskrbela Pelletovo trgovino v celjski Graški ulici. V to svrhu mu je »Südmarka« darovala 2000 gld. Slovenci se bodo neki te trgovine sedaj še bolj ogibali, nego so se je doslej. Horvateka je vsprejelo c. kr. okrajno sodišče celjsko kot dostavljalca uradnih pisem. Ganljivo je, kako celjsko sodišče skrbi za nemške ljudi.

(Delavsko stavbeno društvo) snujejo v Celju in se bo kmalu vršil osnovalni shod. Tudi v Mariboru bi bilo dobro, ako bi ravno krščansko-socialni organizatorji začeli to človekoljubno delo.

(Velikanski smeh) vzbuja v političnih krogih brzajavka marenberškega trgovca Čobarja, ki jo je poslal Šenererjancem in v kateri se huduje nad nemškimi nacionalci, ki pri delegacijskih volitvah niso hoteli razgrajati, ter pravi, da bodo v prihodnje on in njegova (!) stranka volili v državni zbor le take ljudi, ki bodo prinesli s teboj listič od Šenererja, na katerem je potrjeno njihovo nemško mišljenje. Kandidatje za državni zbor bodo torej sedaj morali hoditi k Šenererju po listke, ravno tako, kakor si hodijo naši živinorejci po živinske potne listke, kadar hočejo gnati živino na semenj. Cela dravska dolina se tudi začudeno povprašuje, kje da je Čobarjeva stranka, o koji tako oblastno govori.

(Na Dobrni) so ob svoji »zlati maši« vplani preč. g. kanonik Gajšek dobili zlato služni križec s kronico; povodom petdesetletnice vladanja svetlega cesarja so dobili še častno kolajno ali »medaljo« za zvesto službovanje. Letos pa je dne 25. oktobra častno kolajno za zvesto službovanje dobil tudi g. Westher. Imenovanec je dne 1. maja 1859 prišel k toplici, ki je lastnina dežele štajarske, za lekarnika ali »apotekarja« in pomožnega uradnika, letos je dopolnil štirideseto leto službovanja in je sedaj kot deželni uslužbenec stopil v pokoj. Oba gospoda naj bi se odlikovanja veselila do najsrajnejše meje življenja človeškega!

(Ne razumejo nas.) Mi se sicer ne pečamo navadno s takimi inferiornimi, brezpomembnimi listi, kakor je naša Marburgerca, ki si lahko svoje naročnike malodane na prstih prešteje, toda kadar njene opazke preidejo v druge liste, ki so vsaj nekoliko večjega pomena, se nam zdi umestno, da govorimo. Tako je bilo tudi zadnjokrat glede naše notice o voditelju brežiškega glavarstva, ki je dal razpošiljati le nemške opomine za plačevanje vojaške takse. Rekli smo, da je sploh nepotrebno v takih krajih, kakor je brežiški, imeti dvojezične tiskovine, ampak samoslovenske zadostujejo. Nemški listi so sedaj začeli kričati, ter rekali: »Glejte jih, taki so! Najprej zahtevajo dvojezične, potem pa samoslovenske! Zdaj so se izdali!« To kričanje je popolnoma nepotrebno. Ali ni politično takšno naše ravnanje? Počasi, a gotovo! Če se ne da vse naenkrat doseči, pa polagoma. Toda vstrajni moramo biti! Nemški listi bi nas radi v past dobili ter nam nadalje rekajo: Dobro, potem je neumestno, da tudi tukajšnje okrajno sodišče razpošilja po mestu dvojezične tiskovine, ker je Maribor nemško mesto. Toda nemški listi se motijo. Maribor ni nemško mesto, ampak le pomenčeno. Nemci v Mariboru so le gostje, in ako bo slovensčina tako napredovala po Spodnjem Štajarju kot zadnja leta, se bodo morali tudi naši nemški gostje sprijazniti s slovenskim jezikom. In sedaj jim ravno lahko služijo dvojezične tiskovine za jezikovne vaje. Pozneje bomo skrbeli, da tudi v Mariboru ne bo več dvojezičnih tiskovin, ampak samoslovenske, da se denar štedi, kajti časi so slabi. Nemci se naj jezijo, kakor se hočejo, nič jim ne pomaga, to je in ostane resnica, da so oni le pripuščeni gostje na Slovenskem. In privaditi se bodo morali slovensčine. Kmalu

pade Celje v slovenske roke, in kadar bosta celjska župana dr. Serbec in dr. Dečko, potem naskočimo Ptuj in Maribor. Heilò!

(Trtna uš) se je pokazala v vinogradu Ogra Kladziva pri Kapeli blizu Radgone. Tudi v Poličkem vrhu se je uradno potrdilo, da so se pokazala sumljiva znamenja trtne uši v vinogradih Marije Mladekove.

(C. kr. socijaldemokrati.) Ta naslov so si pridobili socialdemokratski poslanci v našem državnem zboru. Njih obnašanje je res v državni zbornici jako čudno. Vladi si ne upajo nič povedati, napadajo pa pridno druge stranke. Najbolj vladi prijazno je govoril v zadnji razpravi o Claryjevi izjavi socialdemokrat Daszinsky. Ni čudo! Voditelj naših demokratov je žid dr. Adler, kateri pa ima za ženo hčer visokega uradnika v ministertvu. Odtod prihaja vladni veter, pod katerim se ugiblje dr. Adler in cela demokratska stranka. Socijaldemokracija torej ni samo židovska, ampak tudi vladna stranka. Živeli c. kr. socijaldemokrati!

(V Rim) so poslali mil. knez in škof abiturienta Franca Lukmana, da dovrši na zavodu Ungarico-Germanicum modroslovne in bogoslovne študije. V Rimu so torej sedaj trije Slovenci iz naše škofije. Č. g. Anton Jerovšek je kapelan v Animi in študira pravo, č. g. Avgustin Stegenšek je v Campo santo dei tedeschi in študira starinoslovje in gosp. Lukman. Razven teh gospodov se študirajo izven škofije in sicer na Dunaju bogoslovje č. g. Jožef Hohnjec, modroslovje č. g. Jožef Kržišnik.

(V delegacije za Štajarsko) so izvoljeni, kakor že v političnem ogledu poročamo, sami Nemci in sicer: Grof Stürgkh in dr. Wolffhardt. V celi delegaciji je sploh samo en Slovenec, namreč dr. Ferjančič.

(V državnem zboru) so debato o Claryjevi izjavi v petek končali. V soboto je bila volitev v delegacijo. Volitev se je vršila mirno, le Šenererjanci so nagajali. A njihovo število je premajhno, da bi mogli delo v parlamentu ovirati. Šenererjanci so grozno upili nad nemškimi nacionalci in liberalci, ker jim niso hoteli pomagati razgrajati. Imenovali so jih izdajice in goljufe. Nemški nacionalci so vsled tega opustili vsako parlamentarno občevanje s Šenererjanci.

Društvene zadeve.

(Vabilo.) K odborovi seji družbe duhovnikov lavantinske škofije dne 7. novembra, v torek ob 11. uri predpoldnem uljudno vabi preč. gg. odbornike predsedništvo.

(Katoliško slovensko) politično in gospodarsko društvo s sedežem v Jarenini priredi v nedeljo 12. novem. ob pol četrti uri popoldne političen shod pri Št. Ilju v Slov. goricah v prostorih g. Fr. Celcerja s sledečim vsporedom: 1. Slovenci, bodimo ponosni na svoj narod! govori društveni predsednik. 2. O naših državljskih pravicah razpravlja g. dr. Ivan Glaser iz Maribora. 3. O koristi in potrebi kmetijskih zadrug podučuje gospod Ivan Kač iz Žalca. 4. Predlogi in nasveti. Šentiljski Slovenci, pridite do zadnjega moža vsi na ta važni shod!

(Mili darovi za družbo vednega česšenja.) Sv. Frančišek v Stražah 5 gl. 14, Veržeje 7 gld., Slov. Bistrica 20 gld., Griže 26 gld., 04 kr., Sv. Jernej pri Konjicah 32 gl., Sv. Urban pri Ptuj 15 gld. 35 kr., Sv. Lenart pri Vel. Nedelji 4 gld. 52 kr., Sv. Kungota na Pohorji 8 gld., Videm 10 gld., Frankolovo 21 gld. 20 kr., Sv. Peter pri Radgoni 60 gld., Rečica 3 gld. 22 kr., Kamnica 1 gld. 50 kr., Dolič 10 gld. 46 kr., Rogatec 10 gld. 60 kr., Kozje 20 gld., Polje 10 gld. 30 kr., Sv. Križ pri Ljutomeru 16 gld. 50 kr.

(V odboru društva »Dijaška kuhinja« v Ptuj), čegar predsednik je sedaj c. kr. notar Ožgan, namestuje predsedništvo g. dr. Horvat, odvetnik, tajnik je č. g. Moravec, mestni vikar in blagajnik č. g. Fr. Majcen, gimn. profesor. — Odbor omenjeno društvo vsestranski podpora prav toplo priporoča, naj

bode, da se prispevki določijo ali v denarjih ali pa v naturalijah. — Darovali so društvu v novem šolskem letu p. n. gg. podporniki: dr. Jurtela 10 gld., dr. Stuhec 5 gld., dr. Horvat 10 gld., Pinterič 2 gld., Schuler 1 gld., Goričan 1 gld., Vaupotič o. Leonard 2 gld., Eminger 50 kr., Jurca 10 gld., Stepic 2 gld., Janžekovič 1 gld., Kumer 2 gld., sl. odbor čitalnice v Ptujju namesto venca † g. Bratuša 10 gld., čč. gg. duhovniki pri pogrebu g. Bratuša namesto venca 11 gld., Črnenšek 1 gl., Črnko 5 gld., ter mesečne doneske: Belsak o. Karl 3 gl., dr. Brumen 1 gld., Čilenšek 1 gld., J. 1 gl., Lorber 30 kr., Mohorič 30 kr., Menhart 1 gld., Moravec 1 gld., Ožgan 1 gld., Planinšek 30 kr., Toplak 50 kr. Pristrčna hvala vsem!

(Slov. kat. akad. društvo Danica) je izvolila pri prvem rednem zboru v XI. teč. dne 26. oktobra sledeči odbor: Predsednik: Anton Vadnal, stud. phil., podpredsednik: Luka Arh, stud. phil., tajnik: Anton Cvetek, stud. iur., blagajnik: Rudolf Lampe, stud. agr., knjižničar: Bogumil Remeč, stud. phil., gospodar: Matija Lavrenčič, stud. iur.

(Pri Sv. Jederti nad Laškim) se je vstanovila na dan Vseh svetnikov Čitalnica. Shoda so se vdeležili vsi farani. Govoril je vlč. g. dr. A. Medved, prof. iz Maribora. Isti dan se je vstanovila bratovščina presv. Srca Jezusovega, ki je bila iz Rima kanonično potrjena. Govoril je vlč. g. dr. A. Medved, profesor iz Maribora.

(Celjska narodna godba) je včeraj igrala pri gledališni predstavi »Mlinar in njegova hči« pod vodstvom g. Koruna prav izvrstno. Najboljši igralci, ki so prej bili pri mestni celjski godbi, so prestopili k narodni godbi. Slovenskemu občinstvu priporočamo to godbo za koncerte.

Iz drugih krajev.

(Kranjske novice.) Pri volitvi v kranjsko kmetijsko družbo so zmagali liberalci. Katoliško-kmetska stranka je ostala v manjšini. Za kmete bodo osnovali sedaj posebno osrednjo zadrugo, ki bo skrbel za kmetijske koristi. — Slovenska nižja gimnazija v Ljubljani se zviša v višjo gimnazijo. Treba bo skrbeti, da se tudi v Mariboru in v Celju vpeljejo počasi na zgornji gimnaziji slovenske paralelke, kakor so že na spodnji.

(Zadružno skladišče v Sinčivasi) na Koroškem se je otvorilo v nedeljo dne 29. oktobra jako slovesno ob navzočnosti udeležencev iz vseh delov Koroške. Zbralo se je tu nad 1500 slovenskih kmetov, da so pričali, kako se blagoslovila nov dom slovenskega oratarja, da se navdušijo ob ognjevitih govorih za svojo stvar. Res ogromna udeležba in sijajen uspeh slavnosti v Sinčivasi je najboljši odgovor na drzno izzivanje slovenskega ljudstva od strani znanega bar. Rokitanskega, ki je dne 22. oktobra v bližnjem Velikovcu rohnel zoper vse, kar ne prisega na zastavo lažiliberalnega in nemškutarskega »bauernbunda,« zlasti pa zoper slovenske duhovnike, ker se ti posvečujejo narodnemu in gospodarskemu delu med ljudstvom. Lepo stavbo je ob 1. uri pop. blagoslovil mil. g. prošt iz Dobrlevasi, L. Vavtižar. Potem se je v lepo okrašeni veliki dvorani nove hiše. Otvoril jo je g. vikar Podgorc, ki je pristrčno pozdravil v tolikem številu došle rodoljube in podal poročilo o novi stavbi. Gospodarska zadruga je imela doslej 15.323 gld. dohodkov in 14.583 gld. stroškov. — Nato so govorili o pomenu, namenu in delovanja zadrug ter o gospodarskem stanju našega kmeta gg. I. Kač iz Žalca, posl. Fr. Grafenauer in odvetnik dr. Ivan Šušteršič iz Ljubljane. Navdušeni in temeljiti govori so našli v poslušalcih, ki so jim z največjim zanimanjem sledili, glasen odmev in živahno pritrjevanje. Iskrene besede, zlati nauki, ki so se čuli tu, obrodé

gotovo lep sad in navdušenje, ki je nastalo med poslušalci, gotovo ni bilo le hipno. Po nekaterih formalnostih se je zaključilo zborovanje z »živio«-klici cesarju in papežu. — Pristrčne ovacije so priredili zborovalci gosp. dr. Šušteršiču in mil. g. proštu Serajniku. — Sledila je na to prosta zabava, pri kateri je koncertirala godba. Vkljubo tolikemu številu ljudstva ni bilo niti najmanjšega nereda. Lepa slavnost je pokazala, da še Koroška ni propala!

(Visoke ženitve.) Poroča se, da je postalo zopet negotovo, ali se cesaričinja — udova Stefanija omoži ali ne. Na vsak način pa se še možitev, koja bi se imela že vršiti sedaj novembra, za nekaj časa odloži. — Mnogo se govori tudi v zadnjem času, da se bo prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand ženil z grofico Chotek. Grofica Chotek je navdušena Čehinja. Znano je, da je tudi Franc Ferdinand Slovanom zelo naklonjen. Ako se res oženi Franc Ferdinand z grofico Chotek, potem se bo moral odpovedati prestolu. Prestolonaslednik bi postal potem nadvojvoda Oton, o katerem pa se govori, da bi se v tem slučaju tudi odpovedal prestolu na ljubo svojemu sinu.

(Vojska v južni Afriki.) Najnovejša poročila pravijo, da so Buri pri mestu Ladysmith sijajno premagali Angleže ter vjeli 42 častnikov in 2000 mož. Na Angleškem je vsled tega zavladala velika vzemirjenost. Nadalje so Buri Angležem na zapadni strani vzeli tudi mesto Vryburg in izobesili transvalsko zastavo. Zmagovalni general je imel navdušen govor ter rekel, da v Vryburgu ne bo nikdar več vihrala angleška zastava.

(Nemški uradniki.) Kakor poročajo listi, je v Millstatu na Koroškem poštni upravitelj Karl Schwioger izneveril 14.000 gld. ter pobegnil. Uničil je tudi brzojavne žice v Millstatu, da ga niso mogli takoj zasledovati.

(Strelne vaje angleških bojevnikov.) V Pretoriji izhajajoči »Volksstem« popisuje v jedni zadnjih številkih strelne vaje angleških vojakov v bližini Ladysmitha. Določenega dne dopoldne nagnali so angleški vojaki 70 koferskih koza v neki zapuščen in pol razdrti živinski hlev na griču ter jih potem dobro privezali. Po dovršenem delu so se podali v nizavo ter postavili v razdalji četrt milje 12 topov. Kmalu po »menaži« se je pričelo s streljanjem in pokalo je do 4. ure tako, da je bil ves hrib pokrit s kroglijami, srpneli in granati. Točno ob 4. uri se je pa ogenj ustavil in častniki so se podali na hrib, da se na lastne oči prepričajo o učinku modernih topov na privezane žive stvari. Toda, glej čudo, mesto 70 so našli 71 živih koz, poginil je le eden kozel, ki si je zadrnil vrat. Spočetka niso verjeli lastnim očem, potem so se pa prepričali, da je mej bombardovanjem jedna koza pomnožila družbo z dvema mladičema.

(Pruski topovi v Avstriji.) Tudi mej Prusi se še nahajajo zmeraj nekateri ljudje, katerim se gabi prusačenje avstrijskih Nemcev. »Berliner Tagblatt«, pa piše o znanem izreku posl. Türka v avstrijski poslanski zbornici mej drugim to-le: Proti takemu načinu boja za nemštvo, kakor ga bojujejo posamezne skupine v dunajskem parlamentu, moramo vendar jedenkrat odločno ugovarjati. Kako pride Türk do tega, da govori o dispozicijah naše armade? Kako si upa ta poslanec pripisovati pruskemu kralju namen z vojsko prodreti v ozemlje prijateljenega avstrijskega cesarja? Ta grožnja v državnem zboru je bila naravnost izdajalska proti lastni deželi. Kot taka nas ne briga. V zbornici sami, kjer je bila izgovorjena, naj bi bila našla odločnega odpora. Toda kar se tiče nemškega cesarstva, jo je treba najodločneje zavrniti, sicer bi morda nekateri prevročekrvne glave avstrijskih schönerrerskih krogov še dospeli do prepričanja, da je posl. Türk dobro poučen o tajnih načrtih ruskega kralja. V Nemčiji prav nič ne hrepené po intervenciji za avstrijske Nemce. Naj bi nemško-nacionalni prvaki, ki med

črno-žoltimi mejniki rjove »Wacht am Rhein«, s čimur razburjajo Čeha in Poljake, skrbeli raje za Wacht an der Donau. Toda zato že davno nimajo nobene sposobnosti. — Türka in njegovih seveda tudi ta resen opomin ne bo sprebrnil, ker ve, da je med Prusi vendar tudi mnogo takih elementov, ki se popolnoma strinjajo z njegovim načrtom. Zanimiva je tudi sodba o naših Nemcih o njihovih sposobnostih. Naravnost se jim pove, da so nesposobni, da so se izživeli Slovani jim to vsak dan pravimo, sedaj že tudi Prusi to pripoznavajo.

(Iz avstrijskega juga.) Nadskoof v Zadru Grgur Rajčević je v petek umrl. V zadnjem času se je njegovo ime pogosto imenovalo v boju proti in za glagolico. — Dalmatinski rodoljubi nameravajo ustanoviti v Splitu katoliški gimnazij. — Dne 17. novembra t. l. poteče 50 let, odkar je postal slavni Jugoslovan Josip Juraj Strossmayer škof djakovski. Slovesno slavljenje petdesetletnice se bo slavilo še le drugo leto na dan 7. septembra.

(Plovni kanal z Dunaja v Trst.) Trgovinsko ministerstvo je dalo v sporazumljenju s prizadetimi deželami inženirju Wagenführerju dovoljenje, da se peča s tehničnimi predeli za plovni kanal, ki bi vezal Dunaj s Trstom, in sicer za dobo jednega leta. Tako dovoljenje je bil dobil že l. 1894. neki ruski dvorni svetnik. Po njegovem proračunu bi stal tak kanal kakih 160 milijonov gold.; napravili pa bi tak kanal tekom treh let. Ovine, ki bi bile na progi od Dunaja čez Gloggnitz, Bruck, Gradec, Spodnji Dravograd, Trbovlje, Ljubljano do Trsta, bi se dale odstraniti z napravo 22 poševnih ravnih.

(Skrivnosten umor na Ogerskem.) V araverskem komitatu je krščansko prebivalstvo mesteca Namesto v silnem razburjenju. Na stopnicah stare kleti, katere že dolgo časa nihče ni rabil, je neka dekla zapazila znamenja krvi. Vsled tega je stopila v klet in tu je dobila v nekem kotu moško truplo. Vsled njenega kričanja so prihiteli sosede v klet in zapazili, da ima umorjeni globoko rano čez goitanec. Umorjeni je 17-letni pastirček Janez Erchlan. Pri sodišnem ogledu se je dokazalo, da v truplu ni krvi. Pred vhomom v klet so dobili krvavo desko, na kateri so morilci prenesli v klet gotovo že mrtvega pastirčka. Ker smrtna rana sega od jednega ušesa do drugega, je povse izključeno, da bi se bil Erchlan sam umoril. Zadnjič so videli Erchlana živega v družbi žida Jakoba Jakobsona, katerega vzdržuje občina.

(Zdravniki ruskega carja.) Vedno se raznašajo vesti, da je mladi ruski car bolehen, ker ima preveč dela. Na mladega carja pazi res cela vrsta zdravnikov, v vsem jih je 28, in vsak je v svoji stroki najboljši. Najprvo pride na vrsto glavni dvorski zdravnik, za njim 10 dvorskih zdravnikov, trije ranocelniki, 4 pomožni zdravniki in eden za ženske bolezni, dva zdravnika za oči, trije za noge, dva zdravnika za dvorsko osebje in eden zobozdravnik. Pri toliko zdravnikih se bi morala sama bolehnost preplašiti.

Zadruženje.

(Govor g. Ivana Kač-a.)

((Dalje.

A to nam je le tedaj mogoče, ako se organiziramo, ako se združimo v kmetijske zadruge, in ako se te zvežejo v Zvezo, da potem lahko edino, složno, kompaktno delamo vsi za enega in eden za vse, za povzdigo našega blagostanja in v obrambo zoper veliki kapital. Da se da to prav lahko doseči, hočem v kratkih potezah dokazati s številkami in sicer vzamem tukaj našo ožjo domovino Spodnještajarsko.

Spodnji Štajar ima njiv 131.000 hektar., travnikov in pašnikov 162.000 hektarov in

Poslanci! Celjska policija še ni podržavljena!